

Vergaderjaar 2016–2017

34 550 V

Vaststelling van de begrotingsstaat van het Ministerie van Buitenlandse Zaken (V) voor het jaar 2017

Nr. 76

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 8 mei 2017

Mede namens de Minister van Defensie bied ik u hierbij de jaarlijkse evaluaties aan van het FOL-verdrag over de periodes oktober 2014 tot en met september 2015 en oktober 2015 tot en met september 2016. Het betreft een verslag over de doeltreffendheid en de effecten van het Verdrag inzake samenwerking tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de regering van de Verenigde Staten van Amerika betreffende toegang tot en gebruik van faciliteiten op Aruba en Curaçao voor drugsbestrijding vanuit de lucht (Trb. (2000), nr. 34), dat werd goedgekeurd bij Rijkswet van 18 oktober 2001.

Ter informatie kan ik u melden dat het FOL-verdrag per 2 november 2016 met vijf jaar verlengd is.

Voor de goede orde deel ik u mede dat het verslag tevens wordt toegezonden aan de ministers-presidenten van Aruba en Curaçao met verzoek om doorgeleiding aan de Staten van hun landen.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
A.G. Koenders

EVALUATIE VAN DE UITVOERING VAN HET VERDRAG INZAKE DE FORWARD OPERATING LOCATIONS OP CURAÇAO EN ARUBA IN DE PERIODE 1 OKTOBER 2014 – 30 SEPTEMBER 2015

Forward Operating Locations

Op grond van het Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Verenigde Staten inzake samenwerking op het gebied van drugsbestrijding vanuit de lucht (FOL-verdrag, 2000) maken Amerikaanse vliegtuigen gebruik van zogenaamde «forward operating locations» op de luchthavens van Curaçao (Hato) en van Aruba (Reina Beatrix). Het verdrag geeft toestemming voor het uitvoeren van vluchten ten behoeve van surveillance, monitoring en het opsporen van drugstransporten. De vluchten worden onbewapend uitgevoerd.

Na het aflopen van de eerste tienjarige termijn is het FOL-verdrag tweemaal verlengd met een periode van vijf jaar, met ingang van 2 november 2011 en 2 november 2016. Deze laatste verlenging heeft, op verzoek van de VS, plaatsgevonden middels een notawisseling.

Het Koninkrijk is gebaat bij de Amerikaanse luchtverkenningen op grond waarvan drugstransporten kunnen worden opgespoord en onderschept. Dat laatste gebeurt in een groot aantal gevallen in samenwerking met de Koninklijke Marine.

Bestrijding van de drugsproblematiek in de Caribische regio is van mondiaal belang. Dit is eveneens het geval binnen Europees verband, waarbij het principe van gezamenlijke verantwoordelijkheid wordt onderschreven en daaraan ook daadwerkelijk door het Koninkrijk uitvoering wordt gegeven.

In Curaçao wordt ten volle gebruik gemaakt van de FOL-faciliteit. Aruba is in gesprek met de VS over het verkleinen van het FOL-terrein op de luchthaven Reina Beatrix, ten behoeve van de commerciële uitbreiding van de luchthaven. Hierbij zou een gedeelte dat nu uitsluitend aan FOL is toegewezen (45.000 m²), bestemd worden voor «dual use». Een kleiner gedeelte (21.550 m²) blijft voor exclusief FOL-gebruik. De VS lijkt hier in principe welwillend tegenover te staan, maar heeft nog geen definitief antwoord gegeven.

Infrastructuur

Er hebben verschillende onderhoudsprojecten plaatsgevonden, waaronder de vervanging van het dak en de zijkanten van de hangar bij de luchthaven Hato.

Juridische kwesties

In de rapportageperiode zijn geen problemen of incidenten aan de autoriteiten in Willemstad en/of Oranjestad gemeld die te maken hebben met de interpretatie en/of implementatie van het FOL-verdrag. De contacten van het FOL-personeel met de lokale en militaire instanties zijn, waar het gaat om zaken van gezamenlijk belang, evenals in de voorgaande evaluatieperiodes uitstekend.

Transparantie

De VS houdt de Commandant der Zeemacht in het Caribisch gebied (CZMCARIB) conform de verdragsafspraken op de hoogte van vluchten die vanaf de FOL's worden uitgevoerd. Dit betreft aantallen, type vluchten,

operationele vluchtgegevens zoals de duur van de vlucht, het patrouillegebied en type vliegtuig.

Host Nation Riders

CZMCARIB wordt door de VS stelselmatig over het meevliegen van zogenaamde «host nation riders» (HNR's) geïnformeerd. Deze waarnemers moeten meevliegen op vluchten die de grenzen met derde landen overschrijden. Zij vertegenwoordigen hun regering gedurende het overvliegen van het soevereine gebied van een derde land en verschaffen expertise over het gebied waarboven wordt gevlogen. In de periode 2014–2015 werden in totaal 129 missies (van de 761) uitgevoerd waarbij HNR's nodig waren. Al deze missies waren boven Colombiaans grondgebied en alle HNR's hadden de Colombiaanse nationaliteit.

Synergie

De FOL-commandant staat in direct contact met CZMCARIB en de consul-generaal van de Verenigde Staten in Willemstad. Het bestaande nauwe samenwerkingsverband tussen de Koninklijke Marine, de lokale autoriteiten, de FOL-leiding en het consulaat van de VS is ook gedurende deze rapportageperiode voortgezet. Deze samenwerking wordt door allen als zeer constructief ervaren.

Operationele gevolgen

De operaties van de FOL's hadden geen noemenswaardige gevolgen voor de civiele luchtvaartactiviteiten op de vliegvelden Hato en Reina Beatrix of de vliegoperaties van CZMCARIB.

Resultaten

In de periode oktober 2014 tot en met september 2015 werden 761 vluchten uitgevoerd. Alle vluchten vonden plaats vanaf het vliegveld Hato (Curaçao). Vanaf vliegveld Reina Beatrix (Aruba) werden in deze periode geen vluchten uitgevoerd. Het totale aantal vliegreun vanaf de FOL's bedroeg 5.618. De vluchten hebben in dit fiscaal jaar bijgedragen aan een totale onderschepping van 193.000 kilogram cocaïne, 30.042 kilogram marihuana en 26 kilogram heroïne door de Amerikaanse Joint Interagency Task Force South (JIATF-S).

EVALUATIE VAN DE UITVOERING VAN HET VERDRAG INZAKE DE FORWARD OPERATING LOCATIONS OP CURAÇAO EN ARUBA IN DE PERIODE 1 OKTOBER 2015 – 30 SEPTEMBER 2016

Forward Operating Locations

Op grond van het Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Verenigde Staten inzake samenwerking op het gebied van drugsbestrijding vanuit de lucht (FOL-verdrag, 2000) maken Amerikaanse vliegtuigen gebruik van zogenaamde «forward operating locations» op de luchthavens van Curaçao (Hato) en van Aruba (Reina Beatrix). Het verdrag geeft toestemming voor het uitvoeren van vluchten ten behoeve van surveillance, monitoring en het opsporen van drugstransporten. De vluchten worden onbewapend uitgevoerd.

Na het aflopen van de eerste tienjarige termijn is het FOL-verdrag tweemaal verlengd met een periode van vijf jaar, met ingang van 2 november 2011 en 2 november 2016. Deze laatste verlenging heeft, op verzoek van de VS, plaatsgevonden middels een notawisseling.

Het Koninkrijk is gebaat bij de Amerikaanse luchtverkenningen op grond waarvan drugstransporten kunnen worden opgespoord en onderschept. Dat laatste gebeurt in een groot aantal gevallen in samenwerking met de Koninklijke Marine.

Bestrijding van de drugsproblematiek in de Caribische regio is van mondiaal belang. Dit is eveneens het geval binnen Europees verband, waarbij het principe van gezamenlijke verantwoordelijkheid wordt onderschreven en daaraan ook daadwerkelijk door het Koninkrijk uitvoering wordt gegeven.

In Curaçao wordt ten volle gebruik gemaakt van de FOL-faciliteit. Aruba is in gesprek met de VS over het verkleinen van het FOL-terrein op de luchthaven Reina Beatrix, ten behoeve van de commerciële uitbreiding van de luchthaven. Hierbij zou een gedeelte dat nu uitsluitend aan FOL is toegewezen (45.000 m²), bestemd worden voor «dual use». Een kleiner gedeelte (21.550 m²) blijft voor exclusief FOL-gebruik. De VS lijkt hier in principe welwillend tegenover te staan, maar heeft nog geen definitief antwoord gegeven.

Infrastructuur

Er hebben verschillende onderhoudsprojecten plaatsgevonden, waaronder onderhoud van de hangar bij de luchthaven Hato.

Juridische kwesties

In de rapportageperiode zijn geen problemen of incidenten aan de autoriteiten in Willemstad en/of Oranjestad gemeld die te maken hebben met de interpretatie en/of implementatie van het FOL-verdrag. De contacten van het FOL-personeel met de lokale en militaire instanties zijn, waar het gaat om zaken van gezamenlijk belang, evenals in de voorgaande evaluatieperiodes uitstekend.

Transparantie

De VS houdt de Commandant der Zeemacht in het Caribisch gebied (CZMCARIB) conform de verdragsafspraken op de hoogte van vluchten die vanaf de FOL's worden uitgevoerd. Dit betreft aantallen, type vluchten,

operationele vluchtgegevens zoals de duur van de vlucht, het patrouillegebied en type vliegtuig.

Host Nation Riders

CZMCARIB wordt door de VS stelselmatig over het meevliegen van zogenaamde «host nation riders» (HNR's) geïnformeerd. Deze waarnemers moeten meevliegen op vluchten die de grenzen met derde landen overschrijden. Zij vertegenwoordigen hun regering gedurende het overvliegen van het soevereine gebied van een derde land en verschaffen expertise over het gebied waarboven wordt gevlogen. In de periode 2015–2016 werden in totaal 59 missies (van de 939) uitgevoerd waarbij HNR's nodig waren. Al deze missies waren boven Colombiaans grondgebied en alle HNR's hadden de Colombiaanse nationaliteit.

Synergie

De FOL-commandant staat in direct contact met CZMCARIB en de consul-generaal van de Verenigde Staten in Willemstad. Het bestaande nauwe samenwerkingsverband tussen de Koninklijke Marine, de lokale autoriteiten, de FOL-leiding en het consulaat van de VS is ook gedurende deze rapportageperiode voortgezet. Deze samenwerking wordt door allen als zeer constructief ervaren.

Operationele gevolgen

De operaties van de FOL's hadden geen noemenswaardige gevolgen voor de civiele luchtvaartactiviteiten op de vliegvelden Hato en Reina Beatrix of de vliegoperaties van CZMCARIB.

Resultaten

In de periode oktober 2015 tot en met september 2016 werden 939 vluchten uitgevoerd. 479 van deze missies werden door de Amerikaanse Twelfth Airforce (AFSOUTH) uitgevoerd, en 460 door de Joint Interagency Task Force South (JIATF-S). Alle vluchten vonden plaats vanaf het vliegveld Hato (Curaçao). Vanaf vliegveld Reina Beatrix (Aruba) werden in deze periode geen vluchten uitgevoerd. Het totale aantal vliegreizen vanaf de FOL's bedroeg 6.257. De vluchten hebben in dit fiscaal jaar bijgedragen aan een totale onderschepping van 282.000 kilogram cocaïne, 33.179 kilogram marihuana en 20 kilogram heroïne door AFSOUTH en de JIATF-S tezamen.